Funcționarul fiscal în serviciul contribuabilului

Raport de activitate

al Şefului Serviciului Fiscal de Stat

Serghei Puşcuţa

pentru 100 de zile

2016

Misiunea *organului fiscal constă în exercitarea multitudinii sarcinilor şi aspirațiilor orientate spre deservirea eficientă a contribuabililor şi prevenirea evaziunilor fiscale.*

Obiectivul *major rămîne în continuare asigurarea colectării şi onorării demne de către contribuabili a părții de venituri la plățile administrate de organele fiscale.*

Serviciul Fiscal de Stat îşi desfăşoară activitatea sub ***sloganul „Funcționarul fiscal – în serviciul contribuabilului”****, ceea ce presupune, în primul rînd, dezvoltarea şi prestarea serviciilor şi asistența de calitate, bazate pe tehnologii informaționale inovative, pe respectul şi încrederea contribuabililor, datorate deservirii automatizate performante, reducerii costurilor de îndeplinire a obligațiilor fiscale, profesionalismului angajaților şi standardelor înalte de conduită.*

În perioada de 100 de zile (22.02.2016-30.05.2016) de la instituirea conducerii recente în persoana şefului IFPS Serghei Puşcuţa, încasările la bugetul public național administrate de către Serviciul Fiscal de Stat au fost realizate, după cum urmează.

I. Executarea sarcinii de încasări[1]

În perioada 22.02.2016-30.05.2016 de la numirea în funcție, în calitate de șef al IFPS, a domnului Serghei Pușcuța au fost încasate venituri la bugetul public naţional în sumă de 7690,15 mil. lei, ceea ce reprezintă 104,7% sau +346,9 mil.lei faţă de sarcina stabilită.

Corespunzător componentelor bugetului public naţional, sumele încasate în valoare absolută şi valoare procentuală faţă de sarcinile stabilite se prezintă după cum urmează:

- la bugetul de stat – 3450,9 mil. lei sau 106,9% (+223,7 mil. lei);
- la bugetele locale – 872,2 mil. lei sau 104,8% (+40,2 mil. lei);
- la bugetul asigurărilor sociale de stat – 2543,9 mil.lei sau 100,8% (+20,8 mil. lei);
- la fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală – 822,9 mil.lei sau 108,2% (+62,2 mil. lei).

În raport cu perioada similară a anului 2015, la BPN este înregistrată o creștere a veniturilor încasate cu 1014,5 mil.lei sau cu 15,2%. Corespunzător componentelor BPN, dinamica se prezintă după cum urmează:

- la bugetul de stat – creștere cu 517,0 mil. lei sau cu 17,6%;
- la bugetele locale – creștere cu 115,8 mil. lei sau cu 15,3%;
- la bugetul asigurărilor sociale de stat – creștere cu 250,2 mil. lei sau cu 10,9%;
- la fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală – creștere cu 131,4 mil. lei sau cu 19,0%.

[1] sarcina stabilită +10% față de încasările anului 2015.

II. Încasările pe principalele tipuri de impozite şi taxe administrate de Serviciul Fiscal de Stat

Informația privind analiza încasărilor pe tipuri de venituri în raport cu sarcinile de încasări stabilite și cu încasările anului 2015 este prezentată în următorul tabel:

mii lei

Denumirea	Executarea sarcinii în perioada 22.02.2016-30.05.2016						
	Încasat 2015	Sarcina 2016	Încasat 2016	Devieri: încasat 2016 / Sarcina 2016		Devieri: încasat 2016 / încasat 2015	
				+;-	(%)	+;-	(%)
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*
Impozit pe venit	1 749 961,0	1 924 957,1	2 088 259,6	163 302,5	(108,5%)	338 298,6	(119,3%)
Impozite pe bunurile imobiliare	56 931,4	62 624,6	58 588,2	-4 036,3	(93,6%)	1 656,8	(102,9%)
TVA	1 271 282,2	1 398 410,4	1 502 949,3	104 538,8	(107,5%)	231 667,0	(118,2%)
Accize	140 060,2	154 066,2	121 304,5	-32 761,6	(78,7%)	-18 755,6	(86,6%)
Taxele pentru resursele naturale	8 410,2	9 251,3	6 306,4	-2 944,8	(>200%)	-2 103,8	(75,0%)
Taxa pentru folosirea drumurilor	157 800,6	173 580,6	217 688,7	44 108,1	(125,4%)	59 888,1	(138,0%)
Alte impozite și taxe pe mărfuri și servicii	150 985,2	166 083,7	171 718,5	5 634,8	(103,4%)	20 733,3	(113,7%)
Venituri din proprietate	41 710,9	45 881,9	48 443,4	2 561,4	(105,6%)	6 732,5	(116,1%)
Venituri din vînzarea mărfurilor și serviciilor	50 157,8	55 173,6	58 904,6	3 731,0	(106,8%)	8 746,8	(117,4%)
Amenzi și sancțiuni	58 141,4	63 955,5	38 595,7	-25 359,8	(60,3%)	-19 545,7	(66,4%)
Alte venituri	4 839,6	5 323,5	10 406,4	5 082,8	(195,5%)	5 566,8	(215,0%)
Total BS și BL, inclusiv	**3 690 280,3**	**4 059 308,4**	**4 323 165,2**	**263 856,8**	**(106,5%)**	**632 884,8**	**(117,2%)**
Bugetul de stat	*2 933 883,0*	*3 227 271,3*	*3 450 927,2*	*223 655,9*	*(106,9%)*	*517 044,2*	*(117,6%)*
Bugetele locale	*756 397,4*	*832 037,1*	*872 238,0*	*40 200,9*	*(104,8%)*	*115 840,6*	*(115,3%)*
Contribuţii de asigurări sociale de stat obligatorii (BASS)	**2 293 735,5**	**2 523 109,0**	**2 543 975,3**	**20 866,3**	**(100,8%)**	**250 239,8**	**(110,9%)**
Prime de asigurare obligatorie de asistenţă medicală (FAOAM)	**691 524,9**	**760 677,3**	**822 924,2**	**62 246,9**	**(108,2%)**	**131 399,4**	**(119,0%)**
Total BPN	**6 675 540,7**	**7 343 094,7**	**7 690 064,7**	**346 970,0**	**(104,7%)**	**1 014 524,0**	**(115,2%)**

III. Restanțele la bugetul public național

La situația din 30.04.2016, în sistemul informațional al SFS se înregistrează restanță la plățile de bază la BPN în sumă totală de 1 225,6 mil. lei, inclusiv:

- la bugetul de stat – 706,9 mil. lei;
- la bugetele locale – 187,5 mil. lei;
- la bugetul asigurărilor sociale de stat – 263,3 mil. lei;
- la fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală – 67,8 mil. lei.

Comparativ cu situația din 29.02.2016, restanța la plățile de bază la BPN a înregistrat o diminuare cu 33,2 mil. lei sau cu 2,6%, inclusiv:

- la bugetul de stat – creștere cu 82,9 mil. lei sau cu 13,3%;
- la bugetele locale – diminuare cu 10,4 mil. lei sau cu 5,3%;
- la bugetul asigurărilor sociale de stat – diminuare cu 107,7 mil. lei sau cu 29,0% ;
- la fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală – creștere cu 1,9 mil. lei sau cu 3,0%.

Informația privind dinamica restanței la bugetul public național la situația din 30.04.2016 comparativ cu situația din 29.02.2016 pe principalele tipuri de impozite și taxe se prezintă în următorul tabel:

mii lei

Denumirea impozitelor și plăților restante	**Restanța la începutul perioadei**	**Restanța la sfîrşitul perioadei**	**Devieri: la sfîrşitul perioadei / la începutul perioadei**	
	29.02.2016	**30.04.2016**	**+;-**	**(%)**
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Impozit pe venit	272 484,9	321 930,4	49 445,4	(118,1%)
Impozite pe bunurile imobiliare	65 019,2	55 170,9	-9 848,3	(84,9%)
TVA	412 577,5	442 416,5	29 839,0	(107,2%)
Accize	13 430,3	4 788,6	-8 641,7	(35,7%)
Taxele pentru resursele naturale	4 662,0	5 868,9	1 207,0	(125,9%)
Taxa pentru folosirea drumurilor	7 978,0	4 615,2	-3 362,9	(57,8%)
Alte impozite și taxe	45 715,9	53 742,3	8 026,4	(117,6%)
Total BS și BL, inclusiv	**821 867,9**	**888 532,9**	**66 664,9**	**(108,1%)**
Bugetul de stat	624 020,1	706 995,3	82 975,2	(113,3%)
Bugetele locale	197 847,9	187 459,7	-10 388,2	(94,7%)
Contribuţii de asigurări sociale de stat obligatorii (BASS)	**371 022,6**	**263 322,3**	**-107 700,3**	**(71,0%)**
Prime de asigurare obligatorie de asistenţă medicală (FAOAM)	**65 894,6**	**67 842,0**	**1 947,4**	**(103,0%)**
Total BPN	**1 258 785,2**	**1 225 619,3**	**-33 165,9**	**(97,4%)**

IV. Administrarea contribuabililor

Cu referire la impozite indirecte. În perioada 22.02.2016-31.05.2016 în scopul solicitării restituirii taxei pe valoarea adăugată au fost depuse 740 cereri de către solicitanții restituirii impozitului. Din aceste cereri, 567 au fost sau sînt examinate cu efectuarea controlului tematic privind restituirea TVA, 153 cereri au fost sau sînt examinate fără efectuarea controlului, iar 20 cereri au fost respinse.

În acest sens este de menționat că termenul mediu de executare a cererilor privind restituirea TVA în această perioadă constituie 20 de zile. Dacă e să vorbim despre durata medie de examinare a cererilor cu efectuarea controlului atunci este de menționat că se specifică prin 24 de zile, pe cînd cererile de restituire fără efectuarea controlului s-au executat de SFS în termen de 7,5 zile.

În perioada analizată 847 agenți economici au beneficiat de restituirea taxei pe valoarea adăugată, suma impozitului constituind 944 025,6 mii lei.

Pe parcursul perioadei în cauză au fost înregistrați 530 agenți economici în calitate de subiecți impozabili cu TVA și 218 au fost anulați ca plătitor de TVA. Total, la situația din 31 mai 2016 sunt înregistrați 24 759 subiecți impozabili cu TVA.

În partea ce ține de accize este de menționat că la situația de 31.05.2016 sunt înregistrați 446 subiecți impozabili, dintre care 2 subiecți ai impunerii cu accize în perioada de raportare.

Notă: Conform Codului fiscal, termenul de restituire TVA constituie 45 de zile, dintre care, conform Regulamentului privind restituirea taxei pe valoarea adăugată, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.93 din 01.02.2013, 37 de zile sunt destinate Serviciului Fiscal de Stat pentru acțiunile de control și confirmare a sumelor impozitului solicitat spre restituire.

Patenta de întreprinzător. Pe parcursul perioadei 22.02.2016 – 31.05.2016 au fost eliberate 4581 patente de întreprinzător și prelungite 20 640 patente. La situația din 31.05.2016 sunt valabile 18 757 patente. Inclusiv, în domeniul „Comerțul cu amănuntul” au fost eliberate 3 039 patente și prelungite 15 082. La situația din 31.05.2016 sunt valabile 12 397 patente în domeniul „Comerțul cu amănuntul”, ceea ce constituie 66,09 % din totalul patentelor valabile.

V. Activitatea de control

Pe parcursul perioadei de 100 zile, inițial, în conformitate cu Ordinul Ministerului Finanțelor nr.8 din 02.02.2016, aprobat în contextul intenției Guvernului de a implementa moratoriu asupra controlului de stat și, ulterior, în corespundere cu Legea nr.18 din 04.03.2016 privind moratoriul asupra controlului de stat, care prevede restricții la inițierea și efectuarea controalelor fiscale la fața locului, la sediile, locurile

de desfășurare a activității sau de aflare/păstrare a bunurilor persoanelor înregistrate în modul stabilit care desfășoară activitate de întreprinzător.

Avînd în vedere cele expuse, Serviciul Fiscal de Stat a inițiat acțiuni de control pornind de la tematica verificărilor asupra cărora nu se răsfrîng prevederile normelor menţionate de moratoriu.

Astfel, în perioada de raportare, de către IFPS au fost dispuse:

- Controale fiscale prin metoda de verificare faptică – 7;
- Controale fiscale prin metoda de verificare totală – 19;
- Controale fiscale prin metoda de verificare tematică – 8;
- Controale fiscale prin metoda de verificare operativă – 1;
- Controale fiscale prin metoda de verificare prin contrapunere – 13;
- Controale fiscale prin metoda de verificare repetată – 5;
- Controale fiscale prin metode şi surse indirecte de estimare a sumei obligaţiei fiscal -7;
- Controale fiscale privind verificarea obligațiilor fiscale la persoanele fizice – 2.

Funcționarii fiscali cu atribuții de control în perioada moratoriului au fost implicați în activitatea de conformare fiscală voluntară.

De către SFS pentru perioada de gestiune au fost recepţionate 13 petiţii cu invocarea unor derogări în activitatea întreprinderilor, prin încălcarea modului de calcul şi plata salariilor, ţinînd cont de Legea privind moratoriul asupra controlului de stat, organul fiscal a fost restricţionat în efectuarea controalelor solicitate.

Pentru promovarea politicilor de educație juridică a salariaților, pentru informarea şi consultarea celor interesați în aplicarea corectă şi eficientă a legislaţiei în domeniul relațiilor de muncă, precum şi pentru asigurarea transparenţei activităţii, de către SFS au fost realizate acţiuni informative şi de sensibilizare:

- 182 seminare pentru angajaţii şi angajatorii din sectoarele cu risc sporit privind consecințele negative ale acceptării salariului neoficial (privarea de dreptul la asistență medicală, la o pensie decentă, la concediu etc.);

- 38 de seminare pentru informarea tineretului studios referitor la pericolul antrenării în escrocheriile fiscale şi despre legislația muncii, securitatea şi sănătatea în muncă (1 055 tineri din 38 instituţii de învățămînt preuniversitar);

- 51 publicații în presă şi emisiuni la posturile de televiziune locale despre dezavantajele achitării salariilor „în plic” şi practicării „muncii la negru”.

În scopul stabilirii și menținerii unor relații de încredere cu contribuabilii, educării fiscale a societății, SFS şi Inspectoratul de Stat al Muncii promovează comunicarea directă, proactivă și personalizată cu contribuabilii prin intermediul organizării şedinţelor, meselor rotunde organizate de serviciile deconcentrate, factorii de decizii din teritoriu, subdiviziunile teritoriale ale sindicatelor.

VI. Sesizarea organelor de drept şi prevenirea fraudelor fiscale

În perioada de referință au fost remise 137 materiale în adresa organelor de drept aferente rezultatelor controalelor efectuate, în cadrul cărora au fost recalculate impozite şi taxe în mărime totală de 312,6 mil. lei, inclusiv 284,2 mil. lei prin metode şi din surse indirecte.

Din totalul materialelor remise, 55 revin rezultatelor controalelor efectuate la contribuabilii ce au iniţiat procedura de insolvabilitate, în cadrul cărora au fost recalculate impozite şi taxe în mărime totală de 269,0 mil. lei, inclusiv 255,2 mil. lei prin metode şi din surse indirecte.

În perioada de referință au fost monitorizate 134 de posturi fiscale, dintre care 121 mobile, 12 staționare şi 1 electronic.

Dintre ele s-au finisat 95 de posturi fiscale, iar la baza neprelungirii activităţii au stat următoarele motive:

- Contribuabilul a fost anulat în calitate de plătitor de TVA, fapt ce reduce esențial riscurile de evaziune fiscală – 30 de posturi fiscale;
- Activitatea postului s-a dovedit a fi una eficientă şi nu s-au înregistrat încălcări pe perioada postului fiscal – 32 de posturi fiscale;
- Activitatea contribuabilului prezenta riscuri, dar aceste au fost neesențiale, fiind neprelungite în legătură cu intrarea în vigoare a Legii nr. 18 din 04.03.2016 privind moratoriul asupra controlului de stat – 33 de posturi fiscale.

Astfel, la situaţia din 01.06.2016 activează 39 de posturi fiscale, dintre care 32 mobile şi 7 staționare.

În scopul prevenirii cazurilor de practicare ilegală a activităţii de întreprinzător care aduce atingere intereselor legale ale statului prin neachitarea impozitelor urmare a activităţii desfăşurate ilicit, precum şi creează condiții inechitabile de activitate pentru persoanele care respectă cadrul legal, achită impozite pentru practicarea activităţilor, similar, organele fiscale au desfăşurat activităţi de contracarare a acestui fenomen ilegal.

Astfel, în rezultatul acţiunilor desfăşurate de organele fiscale privind combaterea activităţii ilicite de întreprinzător, organele fiscale au depistat 1 130 persoane practicînd ilegal activitate de întreprinzător, fiindu-le întocmite procese-verbale contravenţionale în modul stabilit de Codul contravenţional.

Totodată, Serviciul Fiscal de Stat a fost parte în 832 de cauze judiciare, dintre care, în 205 cauze judiciare (suma litigiului – 99 374,7 mii lei) fiind pronunţate hotărîrii definitive, în interesul SFS – 177 de cazuri (suma litigiului – 85 564,1 mii lei), ceea ce reprezintă o marjă de cîştig de cauză de circa 86%. În 28 cauze judiciare (14 %) instanţele de judecată au dat cîştig de cauză contribuabililor (suma litigiului – 13 810,6 mii lei).

VII. Activitățile de conformare voluntară a contribuabililor

Activităţile de conformare voluntară au drept scop majorarea nivelului de disciplină fiscală a contribuabililor, prin promovarea continuă a spiritului de conformare voluntară a contribuabililor la declararea şi achitarea în termen a obligaţiilor fiscale.

Serviciul Fiscal de Stat, în scopul preîntîmpinării posibilelor cazuri de prejudiciere a bugetului de stat, asigură monitorizarea continuă a indicatorilor de rezultat şi activitate a contribuabililor incluşi în Programul de conformare voluntară şi a contribuabililor din domeniile de activitate cu risc sporit de neconformare din afara Programului, şi prin implementarea pe întreg teritoriu al RM a activității funcționarului fiscal în sectorul de administrare fiscală cu aplicarea tratamentelor de conformare voluntară.

Măsurile, acţiunile şi procedeele utilizate de către inspectoratele fiscale de stat teritoriale /Direcția generală administrarea marilor contribuabili, care au purtat un caracter de prevenire, aplicate în privinţa contribuabililor, s-au manifestat prin:

- expedierea/înmânarea scrisorilor de conformare;
- organizarea şi desfăşurarea şedinţelor de conformare cu persoanele cu funcţii de răspundere ale contribuabililor;
- organizarea şi desfăşurarea şedinţelor de conformare pe ramuri;
- organizarea şi desfăşurarea şedinţelor de asistenţă metodologică;
- efectuarea vizitelor fiscale, care au avut drept scop explicarea legislaţiei fiscale, cu caracter consultativ, şi/sau stabilirea unor date de ordin general despre activitatea contribuabililor.

În scopul conformării ***contribuabililor din domeniile de activitate cu risc sporit de neconformare din afara Programului de conformare,*** de către inspectoratele fiscale de stat teritoriale /Direcţia Generală Administrarea Marilor Contribuabili pe parcursul perioadei 22.02.2016–31.05.2016 au fost întreprinse un şir de acţiuni cu scopul educării în spiritul conformării voluntare la declararea şi la plata obligaţiilor fiscale şi îmbunătăţirii civismului fiscal cu aplicarea tratamentelor de conformare voluntară.

Ca rezultat al acțiunilor întreprinse de către IFS teritoriale fața de 2 062 contribuabililor din domeniile de activitate cu risc sporit de neconformare, se constată că, în total, pe republică:

Obligaţiile fiscale calculate

Obligaţiile fiscale calculate la bugetul public naţional pentru perioada analizată constituie 296 821,5 mii lei, ce este cu 47 978,11 mii lei mai mult comparativ cu perioada similară a anului precedent – majorarea cu 19,28 %.

Obligaţiile fiscale achitate

Obligaţiile fiscale achitate la BPN constituie 278 097,96 mii lei, ceea ce este cu 78 435,38 mii lei mai mult comparativ anul precedent – majorarea cu 39,28 %.

Dinamica obligaţiilor calculate /achitate (mii lei)

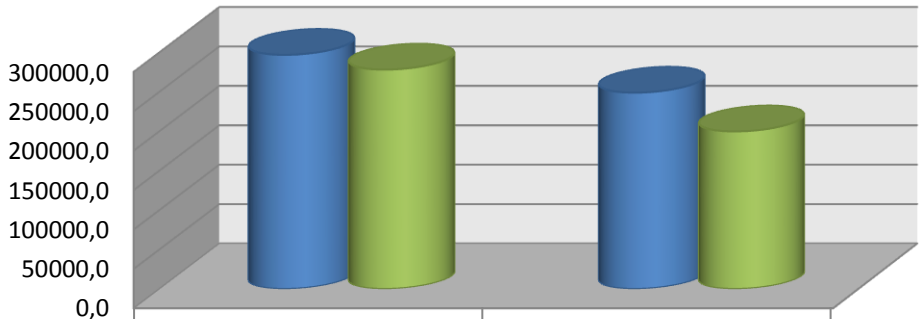

	2016	2015
Calculat mii lei	296821,5	248843,3
Achitat mii lei	278098,0	199662,6

Începînd cu 26.04.2016 odată cu intrarea în vigoare a Ordinului IFPS nr.394 din 26.04.2016 a fost aprobat Programul de conformare voluntară a contribuabililor, conform căruia au fost selectate activităţile din economia Moldovei cu gradul maxim de risc de neconformare fiscală şi anume:

Activităţile din economia Moldovei cu gradul maxim de risc de neconformare fiscală incluse în Programul de conformare

- *Agricultura;*
- *Lucrări speciale de construcţii;*
- *Comerţul cu ridicata;*
- *Comerţul cu amănuntul;*
- *Industria alimentară;*
- *Întreţinerea şi repararea autovehiculelor;*
- *Hoteluri şi alte facilităţi de cazare;*
- *Restaurante şi alte activităţi de servicii de alimentaţie;*
- *Activităţi de jocuri de noroc şi pariuri;*
- *Transportul.*

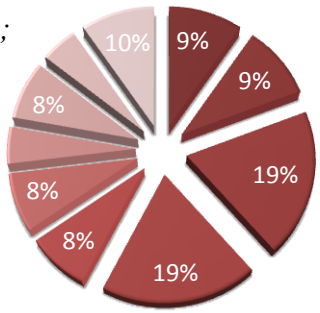

Astfel, conform Ordinului IFPS nr. 460 din 20.05.2016 a fost aprobată lista contribuabililor incluși în Programul de conformare în număr de 6 494 contribuabili ce urmează a fi monitorizați de către IFS teritoriale pe parcursul semestrului I 2016 – semestrul I 2017.

VIII. Executarea silită a obligațiilor fiscale

La situaţia procesată din baza de date, în scopul stingerii obligaţiilor fiscale ale contribuabililor restanţieri, de către Serviciul Fiscal de Stat au fost aplicate modalităţile de executare silită prevăzute de Codul fiscal, prin intermediul cărora au fost încasate 286 614,7 mii lei sau cu 77 359,6 mii lei mai mult decît în perioada similară a anului precedent sau mai mult cu 37%, dintre care:

- 251 030,29 mii lei încasate de la conturile bancare ale restanţierilor şi debitorilor acestora;
- 20 120,94 mii lei au fost ridicate mijloace băneşti din casieriile agenţilor economici restanţieri;
- 15 022,47 mii lei achitate benevol de către restanţieri, drept rezultat al aplicării sechestrelor pe bunurile deţinute;
- 441 mii lei încasaţi în urma comercializării bunurilor sechestrate.

IX. Administrarea fiscală

La 10 martie 2016, prin Ordinul șefului IFPS nr. 176 au fost aprobate Recomandărilor metodice cu privire la particularitățile controlului fiscal în domeniul construcțiilor.

Recomandările metodice aprobate stabilesc metodele și tehnicile de organizare şi exercitare a controlului fiscal, de perfectare a rezultatelor aferente controalelor efectuate, cu precizarea întregii proceduri de documentare, prezentîndu-se tipurile de verificări, particularitățile aferente fiecăreia dintre ele, și servesc drept călăuză pentru funcționarii Serviciului Fiscal de Stat în cadrul efectuării controlului fiscal la întreprinderile din sectorul construcțiilor.

Prin Ordinului IFPS nr.394 din 26.04.2016 a fost aprobat Programul de conformare voluntară a contribuabililor menit să sporească nivelul de conformare voluntară şi prevenirea evaziunilor fiscale.

În scopul realizării acțiunilor incluse în Planul de acțiuni privind implementarea Conceptului de modernizare a controlului fiscal și elaborarea Manualului de control fiscal, precum și Ordinului IFPS nr.2063 din 16 octombrie 2013 cu privire la organizarea realizării Proiectului de cooperare între Inspectoratul Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Agenția Fiscală Suedeză (ASF) (SIDA), au fost elaborate:

- Recomandările metodice cu privire la particularitățile controlului fiscal în domeniul construcțiilor, aprobate prin Ordinul IFPS nr. 176 din 10 martie 2016;

- Recomandările metodice cu privire la particularitățile controlului fiscal în domeniul transporturilor, aprobate prin Ordinul IFPS nr.459 din 19 mai 2016;

- Recomandările metodice cu privire la particularitățile controlului fiscal în domeniul agriculturii;

- Recomandările metodice cu privire la particularitățile controlului fiscal în domeniul tehnologiilor informaționale.

- Recomandările metodice aprobate stabilesc metodele și tehnicile de organizare şi exercitare a controlului fiscal, de perfectare a rezultatelor aferente controalelor efectuate, cu precizarea întregii proceduri de documentare, totodată, prezentîndu-se tipurile de verificări, particularitățile aferente fiecăreia dintre ele și servesc drept călăuză pentru funcționarii Serviciului Fiscal de Stat în cadrul efectuării controlului fiscal la întreprinderile din domeniul construcțiilor și transportului.

Concomitent, în scopul eficientizării lucrului de control și actualizării procedurilor de control moderne a fost elaborat Regulamentul cu privire la efectuarea controlului în cadrul căruia este posibilă depistarea încălcării legislației, aprobat prin Ordinul IFPS nr. 458 din 19 mai 2016.

La 30 aprilie a fost finalizată cu succes implementarea Proiectului Pregătitor pentru Programul de Modernizare a Administrării Fiscale (PMAF) cu finanțare de la Banca Mondială. Proiectul a fost implementat în cadrul termenului și bugetului prevăzut, în rezultat fiind generate livrabile și beneficii directe pentru SFS cît și beneficii indirecte pentru cetățeni și contribuabili.

În baza acestui proiect au fost descrise, revizuite și actualizate circa 130 procese operaționale din cadrul SFS. Procesele ce țin de administrarea fiscală au fost descrise la un nivel detaliat pentru a permite utilizarea acestei descrieri la îmbunătățirea lor în cadrul programului PMAF cît și aplicarea acestor descrieri în activitatea curentă pentru elaborarea manualelor operaționale, instruirea noilor angajați, activitatea de audit intern.

A fost elaborat Catalogul Cerințelor și Specificațiilor pentru viitorul Sistem Informațional Integrat de Management Fiscal, a fost analizată și descrisă arhitectura curentă și viitoare a sistemului ICT, iar cu implicarea companiei de consultanță a fost elaborat un plan de tranziție și o strategiei de achiziție pentru noul sistem informațional.

IFPS dispune de capacități de actualizare a Catalogului Proceselor de Business și a Catalogului de Cerințe și Specificații pentru viitorul sistem IT, inclusiv datorită achiziționării din mijloacele de grant și instalării unui sistem de tip Enterprise Arhitect – sistem modern de management al proceselor de business și cerințelor conform celor mai bune practici pe plan internațional.

Managementul IFPS, cu participarea șefilor de direcții din cadrul IFPS și a echipei de management al proiectului, a realizat planificarea activităților și definirea conținutului, elaborarea planurilor de implementare și achiziții pentru PMAF. Implementarea PMAF va fi finanțată din mijloacele acordate de grupul Băncii Mondiale cu titlu de finanțare.

În acelaşi sens, la 28-29 aprilie au fost negociate două acte de creditare cu Banca Mondială: Acordul de finanțare şi Acord de împrumut pentru realizarea reformei Proiectului de Modernizare a administrării fiscale (TAMP).

A fost definitivat şi aprobat în Guvern proiectul Legii cu privire la SFS, condiţionat de Banca Mondială, care va asigura un cadrul legal pentru unificarea structurii autorității fiscale și va oferi posibilități pentru reorganizarea SFS în scopul sporirii eficienței și eficacității administrării fiscale, ceea ce va sta la baza reformei şi Proiectului de Modernizare a administrării fiscale (TAMP). Scopul Proiectului TAMP este îmbunătățirea climatului de afaceri din Republica Moldova în rezultatul îmbunătățirii cadrului fiscal și diminuarea eforturilor de conformare ale contribuabililor, precum și îmbunătățirea semnificativă a calităţii administrării fiscale asigurînd o creștere a încasărilor la bugetul public național.

X. Utilizarea serviciilor electronice

Cu referire la utilizarea serviciilor electronice, în perioada respectivă a avut loc:

- Elaborarea și implementarea web-serviciului privind furnizarea informației către Biroul Naţional de Statistică.
- Elaborarea web-serviciului privind furnizarea informației către Serviciul Vamal;
- Elaborarea și implementarea raportului pe categorii de unități de schimb valutar SIA „EOSVN”.
- Ajustarea SIA „Comanda on-line a formularelor tipizate” prin completarea funcționalului de comandare a diapazonului de facturi fiscale.
- Elaborarea în cadrul SISFS a aplicației „Dosarul electronic al contribuabilului”.
- Elaborarea și implementarea serviciului „Achitarea în avans a impozitului pe bunurile imobiliare” prin intermediul serviciului Mpay.
- Asigurarea accesării Serviciilor fiscale electronice prin intermediul Serviciului de autentificare și control al Accesului pentru serviciile electronice **MPass**. Odată cu acest eveniment deținătorii semnăturilor electronice au posibilitatea să beneficieze de serviciile fiscale electronice fără înregistrare suplimentară.

XI. Impozitul pe venit pentru 2015. Date procesate

În totalul impozitelor și taxelor administrate de Serviciul Fiscal de Stat, pentru anul 2015, impozitul pe venit ocupă a doua poziție, fiind precedat de contribuțiile de asigurări sociale de stat, constituind – 22,1% din suma totală a impozitelor și taxelor

administrate de SFS, sau în sumă aritmetică fiind în mărime de 5 553,6 mil.lei. Comparativ cu anul precedent a fost încasat cu 676,1 mil. lei sau cu 13,9% mai mult.

Este de menționat că sub aspect structural în totalul impozitului pe venit, cota preponderentă revine impozitului pe venit din salariu – 48,4%, fiind urmat de impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător cu 35,3% și impozitul pe venit reținut din suma dividendelor achitate care constituie la rîndul lor 6,5%.

De asemenea, în perioada menționată, de către Serviciul Fiscal de Stat au fost recepționate 261 155 de declarații cu privire la impozitul pe venit pentru anul 2015, ceea ce constituie cu 6 653 mai multe decît în perioada similară a anului precedent sau cu 2,6%. Numărul declarațiilor pe venit depuse de către persoanele fizice cetăţeni constituie 169 451 declarații, majorîndu-se cu 5 004 declaraţii faţă de perioada similară a anului 2 015 sau cu 3%.

Persoanele care au depus Declarația privind impozitul pe venit au utilizat fie metoda clasică - de raportare pe suport de hîrtie, fie au operat prin intermediul serviciilor electronice fiscale. În pofida faptului că tehnologiile informaţionale actuale oferă contribuabililor posibilitatea depunerii declarației electronice economisind timpul de deplasare la organul fiscal, contribuabilii mențin încă tendința de depunere tradițională a declarației – pe suport de hîrtie.

Numărul declaraţiilor pe venit perfectate prin intermediul serviciului „Declaraţie electronică” în anul 2016 s-a majorat, înregistrînd cifra de 33 337 declarații, inclusiv 4 204 de declarații perfectate de către persoanele fizice cetăţeni. Prin intermediul serviciului „Declaraţie rapidă” (inclusiv declarația precompletată) au fost depuse 111 403 declaraţii, inclusiv 104 840 declaraţii perfectate de către persoanele fizice cetăţeni (mai mult cu 31 380 declarații decît în perioada similară a anului precedent sau cu 39,2%). Aceste date demonstrează că serviciile electronice fiscale obțin încrederea contribuabililor, iar cetăţenii, la rândul lor, optează pentru calitatea şi operativitatea prelucrării datelor. Drept urmare, ponderea declarațiilor pe venit depuse pe suport de hîrtie în totalul declarațiilor prezentate s-a redus de la 56% în 2015 la 44% în 2016.

Pentru anul 2015, în conformitate cu informaţiile generalizate din Declarațiile cu privire la impozitul pe venit prezentate, numărul persoanelor juridice care au prezentat Declarația cu privire la impozitul pe venit a constituit 91 704 contribuabili, mai mult cu 1 649 contribuabili sau cu 1,8% comparativ cu perioada similară a anului precedent.

Începînd cu anul 2014, de către Serviciul Fiscal de Stat a fost lansat Centrul Unic de Apel 0-8000-1525 unde cetăţenii şi agenţii economici pot să obţină un spectru larg de informaţii de ordin fiscal, să semnaleze cazuri de corupție doar la un singur număr de telefon.

În perioada 22.02.2016-30.05.2016 de către Secția Centrul de apel au fost oferite servicii de consultanță privind metodologia aplicării impozitelor și taxelor la 17 768 apeluri.

De asemenea, în vederea facilitării accesului contribuabililor la informație și prezentării acestora a poziției oficiale a Serviciului Fiscal de Stat privind aplicarea legislaţiei fiscale a fost modificată și completată Baza generalizată a practicii fiscale,

care constă din întrebări-răspunsuri aferente impozitelor şi taxelor administrate de Serviciul Fiscal de Stat. Astfel, în perioada menționată Baza generalizată a practicii fiscale s-a completat/modificat cu 50 de întrebări-răspunsuri.

O altă formă de popularizare a legislației fiscale, constă în prezentarea răspunsurilor la adresările contribuabililor, inclusiv petițiile cetățenilor. Astfel, în perioada menționată au fost examinate și prezentate 284 răspunsuri la adresările scrise ale contribuabililor.

XII. Profilaxia anticorupţie şi securitatea informaţională

În scopul executării prevederilor Legii nr.90-XVI din 25.04.2008 cu privire la prevenirea și combaterea corupției și asigurării unui management eficient al administrării fiscale, a fost elaborat Planul de acțiuni anticorupție al Serviciului Fiscal de Stat pentru perioada 2016-2018, aprobat prin Ordinul IFPS nr. 376 din 18.04.2016 (a fost plasat pe pagina web a SFS, la compartimentul *Activitatea anticorupție*).

În scopul asigurării implementării pct.1.11 din Planul susmenționat și pct.20 din Planul de instruire internă a funcționarilor fiscali din cadrul Serviciului Fiscal de Stat pentru anul 2016 din 08.02.2016, în vederea prevenirii actelor de corupție sau faptelor de comportament corupțional în activitatea angajaților Serviciului Fiscal de Stat, a fost emisă Indicația IFPS nr. 41 din 23.05.2016 și în conformitate cu acordul de cooperare între Centrul Național Anticorupție și Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, în luna iunie 2016 au fost planificate seminare de instruire cu genericul "Considerațiuni generale privind integritatea angajaților Serviciului Fiscal de Stat", urmînd a fi instruiți funcționarii fiscali din cadrul SFS.

Totodată, întru asigurarea implementării Planului cursurilor de dezvoltare profesională internă şi externă a personalului din cadrul Serviciului Fiscal de Stat pentru anul 2016, prin desfăşurarea seminarului cu genericul "Prevederile Legii nr. 133 din 08.07.2011 "Privind protecția datelor cu caracter personal" și Hotărârea Guvernului Nr. 1123 din 14.12.2010 privind aprobarea cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal" şi în conformitate cu Acordul de Cooperare încheiat între Centrul Naţional pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal şi Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, în luna aprilie 2016 au fost instruiți 262 funcționari fiscali.

În scopul eficientizării activităţii Serviciului Fiscal de Stat prin schimb de experienţă şi informaţii a fost efectuată rotaţia personalului prin:

- transferul a 4 şefi adjuncţi ai IFS pe mun. Chișinău, şefi ai Direcţiilor administrare fiscală Centru, Botanica, Buiucani, Ciocana, Rîşcani în alte Direcţii de Administrare Fiscală ale inspectoratului menţionat;
- detaşarea a 2 şefi ai IFS teritorial şi a unui şef de subdiviziune pentru exercitarea funcţiei de şef IFS în alte inspectorate.

XIII. Consolidarea capacităților şi profesionalism

Consolidarea capacității instituționale pentru educație si formare profesională a funcționarilor publici din cadrul Serviciului Fiscal de Stat constituie un pilon de bază în atingerea obiectivelor propuse, astfel, investirea în angajaţi este importantă la orice etapă.

SFS a elaborat şi aprobat Planul anual de instruire internă a funcționarilor fiscali din cadrul Serviciului Fiscal de Stat pentru anul 2016.

Instruirea participanţilor este focusată pe dezvoltarea aptitudinilor specifice, pe colaborarea cu alte autorităţile naţionale şi/sau parteneri străini, inclusiv pe preluarea bunelor practici.

În scopul realizării Planului de instruire aprobat, în perioada celor 100 de zile, au fost desfăşurate:

- ***În cadrul instruirilor interne în Republica Moldova:***
  - 11 seminare, fiind instruiţi 636 funcţionari;
  - 2 ateliere de lucru, fiind instruiţi 125 funcţionari.

- ***În cadrul instruirilor de asistenţă externă acordată în Republica Moldova:***
  - 4 ateliere de lucru în cadrul cărora au fost instruiţi 31 funcţionari;
  - 1 seminar în cadrul cărora au fost instruiţi 2 funcţionari;
  - 16 cursuri de instruire în cadrul cărora au fost instruiţi 172 funcţionari;
  - 1 masă rotunda la care a participat 1 funcţionar.

- ***În cadrul instruirilor peste hotare:***
  - 1 seminar la care au participat 2 funcţionari;
  - 2 forumuri la care au participat 3 funcţionari;
  - 2 ateliere de lucru în cadrul căruia a fost instruit 3 funcţionari;
  - 5 vizite de studiu la care au participat 14 funcţionari;
  - 2 cursuri de instruire în cadrul cărora au fost instruiţi 2 funcţionari.

Este de menţionat faptul că Serviciul Fiscal de Stat este conştient de eficientizarea cheltuielile alocate pentru activităţile de instruire, astfel, accent se pune pe consolidarea capacităţilor în cadrul Centrului de Instruire al IFPS şi/sau prin participarea la instruiri acordate prin asistenţă externă.

XIV. Sustenabilitatea externă

Printre partenerii de dezvoltare, o apreciere deosebită acordăm conlucrării fructuoase cu Agenția Fiscală Suedeză. Recent, 12 mai, a avut loc a 5-cea ședință a Comitetului de Coordonare a Proiectului de colaborare între Inspectoratul Fiscal Principal de Stat și Agenția Fiscală Suedeză. În cadrul reuniunii au fost prezentate

rezultatele elocvente ale ultimii perioade de cooperare în cadrul Proiectului, precum și domeniile în care au fost înregistrate, realizări notorii de la debutul acestuia. Întreaga echipă a Comitetului de coordonare din partea Ambasadei Suediei, împreună cu managerul de proiect, dna Tulli Skold, au menționat progresele pe care le-a înregistrat Serviciul Fiscal de Stat în procesul de consolidare a capacităţilor în autoritate.

Astfel, bunăoară, cu suportul nemijlocit al Agenției Fiscale Suedeze, fost aprobată Strategia de deservire a contribuabililor pentru anii 2016-2018 și elaborat Planul de acțiuni, precum și alte documente aferente. Plus de aceasta, în perioada de referință, cu ajutorul Agenţiei a fost completat Manualul de control fiscal, cu accente, în special, pe domeniul construcțiilor, transportului, tehnologii informaționale, iar acum se lucrează asupra unui Ghid de stil al SFS pentru serviciile electronice. Grație implementării cu succes a acestui Proiect de colaborare, în cadrul reuniunii părțile au optat în favoarea continuării colaborării între cele două autorități fiscale.

De asemenea, o importanță deosebită acordăm colaborării cu un alt partener de dezvoltare - PNUD Moldova (Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare). În cadrul unei recente întrevederi bilaterale fiind puse în discuție domeniile în care Programul este dispus să ofere asistență autorității fiscale din Republica Moldova. SFS a reiterat importanța și beneficiile conformării fiscale benevole, dar și necesitatea implicării societății civile în realizarea acestui obiectiv. La rândul său, PNUD Moldova și-a manifestat disponibilitatea pentru implementarea unei platforme civice „Îmi pasă”, în scopul raportării de către cetățeni a neregulilor depistate la agenții economici. Astfel, obiectivul de bază al acestei platforme va fi implicarea societății civile în procesul de identificare a încălcărilor fiscale comise de contribuabili, ceea ce va conduce la întreprinderea de acțiuni din partea organului fiscal în vederea contracarării cazurilor de nerespectare a legislației și, respectiv, la diminuarea efectelor negative ale evaziunii fiscale, sub orice formă.

Dacă e să continuăm despre partenerii de dezvoltare și suportul ce ne este acordat, atunci voi aminti că anume FMI a recomandat reformarea și modernizarea Fiscului. Recomandările Fondului Monetar Internațional stau la baza politicilor de reformare şi modernizare a Serviciului Fiscal de Stat, care susţine SFS în orice formă posibilă.

O mențiune aparte trebuie să fie dedicată colaborării SFS cu Agenția Națională de Administrare Fiscală a României. Astfel, pe 13 mai 2016, a avut loc întrevederea cu Preşedintele Agenției Naționale de Administrare Fiscală a României, Eugen-Dragoş DOROŞ, în cadrul vizitei de studiu pe subiectul de administrare fiscală desfășurată la București, România.

În cadrul ședinței au fost discutate mai multe subiecte de interes comun, precum acordarea asistenței reciproce în materie de recuperare a creanțelor fiscale în temeiul Convenției OCDE, ale cărei semnatare sunt atît Republica Moldova, cît și România; procedura cu privire la schimbul automat de informații fiscale; practica ANAF în implementarea Proiectului de Modernizare a Autorității Fiscale - oportunitățile, riscurile, obstacole întîmpinate, concluzii și recomandări pentru Serviciul Fiscal de Stat

din Republica Moldova care urmează să implementeze Proiectul TAMP, cu suportul Băncii Mondiale; consolidarea structurii ANAF (de la 41 structuri județene la 8 direcții regionale) și a celei a Serviciului Fiscal de Stat (din 36 IFS în SFS). Colegii din cadrul ANAF au manifestat disponibilitatea colaborării și pe viitor cu Serviciul Fiscal de Stat, cît și oferirea asistenţei necesare.

Preluarea bunelor practici şi asistenţă tehnică. În baza Acordului de colaborare cu Agenţia Naţională de Administrare Fiscală a României, încheiat recent, s-a convenit la acordarea asistenţei externe în materie fiscală. Prin intermediul acordului s-a declanşat implementarea unui nou sistem de instruire la distanţă ***e-learning***. În perioada aprilie-mai 2016 au avut loc primele două etape de implementare a sistemului de instruire la distanţă, la moment acesta fiind la etapa finală de implementare, preconizată spre finalizare în perioada 27 iunie – 01 iulie 2016.